

Jaap Kort: “De forensische zorg is een veel te dure en beperkende vorm van gezondheidszorg. Deze dag leert weer eens dat we er zo snel mogelijk van af moeten.”

Doep van Dijk: “Ik vind dit altijd een hele leuke dag maar deze keer, puntje van kritiek, ging het wel erg veel over TBS. Ook in de debatten.”

‘Benader een politicus als een patiënt’

Politici verzinnen nooit iets zelf, en zijn vooral bezig om zichzelf te positioneren. Het onderwerp en de inhoud zijn daar vaak ondergeschikt aan. Hoe we dan toch van ze kunnen profiteren? “Veel draait om timing”, stelt oud CDA-kamerlid Ciska Joldersma.

Tekst Eric Went | Beeld Sanneke Fisser

Snap de logica van anderen. Dat was de achtergrond van het debat over de relatie tussen de politiek en de forensische zorg. Het belang van de sector is om aan 's lands beleidsmakers voor het voetlicht te brengen waar de forensische zorg voor staat. Maar werkbezoeken van politici hebben lang niet altijd het gewenste effect. Hoe dat komt? Joldersma: “Je moet politici geven wat ze nodig hebben.”

In haar optiek wil een politicus zich primair positioneren. “Vaak heeft dat met timing te maken. Dat moet je zien te doorgronden. Als je dat weet kan je op tijd zaken insteken die voor jou van belang zijn. Weet ook dat een

politicus zelf nooit iets nieuws verzint. Maar hij is wel altijd hongerig naar kennis waarmee hij zich kan profileren. Zorg dus dat je op het goede moment de juiste hapjes opdist.” Volgens Joldersma is het zaak dat de forensische zorgsector gaat beseffen dat politiek ‘gewoon een vak’ is. “Het gaat politici niet primair om de patiënt. Als je dat weet, dan kan je echt wel wat met ze. Focus je op wat zij willen weten. Gebruik je invoelingsvermogen. Probeer in te schatten wat het juiste moment is om een debat in te kaderen.”

De uitdaging is eigenlijk een bekende, stelt Joldersma: “Zie een politicus als een patiënt.

Beide doen niet altijd wat je zou willen. Maar je kunt wel proberen om ze in goede banen te leiden.”

Verkramping

Ook andere wegen leiden naar Rome, stelde Coen van Gestel, directeur Zorg van De Waag. “Zo lukt het ons vaak om via ambtenaren achter de politici te praten over zaken die er echt toe doen. Met ambtenaren van DJI zo gezegd. Langs die weg hopen we het samenhangende verhaal te kunnen vertellen.”

Een andere mogelijkheid is invloed uitoefenen via de media. Iets waar de sector steeds beter in wordt, aldus een representant van DJI. “Vroeger was er een verkramping als er een journalist aan de lijn hing. Nu hebben veel instellingen een eigen PR-afdeling.” De politicus bespelen via de media kan zeker helpen, beaamt Joldersma: “Een politicus steekt de thermometer in de samenleving. Via de media kan de sector het klimaat veranderen. Maar vergeet ook niet te zoeken naar de marges waarbinnen je met die politicus zelf aan de gang kunt.”

Onrust in de wijk

‘Zeg zedendelinquent, en er ontstaat paniek’

Ex-gedetineerden moeten een plek terugkrijgen in de samenleving. Maar hoe reageert de maatschappij daarop? En hoe moet je daar als bestuurder mee omgaan? Wouter Kolff, burgemeester van Veenendaal, Jacco Groeneveld van Reclassering Nederland en Hjalmar van Marle, hoogleraar commissie ethiek EFP kunnen het niet eens worden.

Tekst Karlijn Broekhuizen | Beeld Sanneke Fisser

Toen burgemeester Kolff geconfronteerd werd met de terugkeer van een zedendelinquent in zijn gemeente, lichtte hij de bewoners ‘passief’ in. Nadat het nieuws was uitgelekt op sociale media, informeerde hij de omwonenden in kleine groepen. “Als burgemeester ben je verantwoordelijk voor de veiligheid van de inwoners en voor de openbare orde. Veel ouders hebben er moeite mee dat zo iemand bij hen in de buurt komt wonen; die gevoelens moet je wel onderkennen.” Van Marle vindt het de maatschappij op z'n kop. “Waarom moet je iedereen willen informeren? Zodra het woord zedendelinquent valt, ontstaat er paniek. Het informeren is

geen recht; je moet verstandig handelen.” Hij onderschrijft het belang van een fatsoenlijke rechtsstaat en van vertrouwen in de overheid. “Ik zou tegen burgers zeggen: dat hier een pedofiel komt wonen gaat jullie helemaal niets aan.”

It takes two...

Volgens Kolff is er altijd veel aandacht geweest voor de daders. “En gelukkig wordt dat nu meer verlegd naar de slachtoffers. Natuurlijk maak ik gedetineerden mee die coöperatief zijn, en een open houding hebben. Maar we moeten wel afspraken maken met zo iemand.”

Van Marle is het op dit punt met Kolff eens. “It takes two to tango.” Om een goede overstap naar de maatschappij te kunnen maken, is het belangrijk te handelen volgens het protocol van bijvoorbeeld een Veiligheidshuis. Van Marle ziet daar ook een rol weggelegd voor de reclassering, iets wat Groeneveld beaamt: “Er zijn vele manieren om verantwoord terug te keren in de maatschappij. Al tijdens de behandeling kun je voorbereidingen treffen voor een goede resocialisatie.”

Volgens Kolff is het ook zaak om verschillende soorten delicten van elkaar te onderscheiden. Bij zedendelinquenten is de maatschappelijke onrust altijd erg groot. “In sommige wijken worden er onmiddellijk spandoeken geschilderd en wordt er poep door de brievenbus gegooid.”

Groeneveld ziet ook hierin een rol weggelegd voor de reclassering: die kan de heftige emoties wegnemen door daar feiten tegenover te zetten. Kolff sluit af: “Mensen stellen het op prijs dat je je hard voor ze maakt. We lopen niet voor de feiten weg, maar we zoeken samen naar een veilige terugkeer.”

